

KALVÍN

2

REFORMÁCIA PODĽA
MICHEÁŠA

3

ŽIVOT V PRAVDE

3

BÁSEŇ

4

LIST ZBOROM

5

ZBOROVÝ DEŇ
11.10.2025

6

PROTIREFORMÁCIA
NA SLOVENSKU
V 17. STOROČÍ

8

PANE,
PONECHAJ HO EŠTE

Ján Šoltés

REFORMÁCIA PODĽA MICHEÁŠA

POČUJTE TOTO, HODNOSTÁRI JÁKOBOVHO DOMU A NÁČELNÍCI DOMU IZRAELA, KTORÝM SA PRÁVO PROTIVÍ A KTORÍ VŠETKO ROVNÉ KRIVÍTE, KTORÍ BUDUJETE SION KRVOU A JERUZALEM BEZPRÁVÍM. JEHO PREDÁCI SÚDIA ZA ÚPLATOK. JEHO KŇAZI POÚČAJÚ ZA ODMENU. JEHO PROROCI VEŠTIA ZA PENIAZE. PRITOM SA SPOLIEHAJÚ NA HOSPODINA A VRAVIA: „ČI HOSPODIN NIE JE MEDZI NAMI? NIČ ZLÉ SA NÁM NESTANE.“

(MICH 3,9-11)

HOSPODIN TI OZNÁMIL, ČLOVEČE, ČO JE DOBRÉ A ČO ŽIADA OD TEBA: LEN ZACHOVÁVAŤ PRÁVO, MILOVAŤ LÁSKAVOSŤ A V POKORE CHODIŤ SO SVOJÍM BOHOM.

(MICH 6,8)

Milé sestry, milí bratia, prorok Micheáš žil asi 700 rokov pred narodením Ježiša Krista. Pre ľudí v Izraeli to boli ťažké časy. Micheáš situáciu popisuje ako veľmi vážnu. Vládlo bezprávie a nespravodlivosť. Vládnuce vrstvy boli skorumpované, milovali zlo a nenávideli dobro. Peniaze vládli svetu, Micheáš popisuje ako doslova zdierali ľud z kože. Proroci zase mali plné ústa mieru a pokoja, no pritom bažili po vojne. Sudcovia súdili podľa toho, kto im dal aký úplatok. A pri tom všetkom sa ohánali zbožnými rečami o tom, ako je s nimi Hospodin.

Pred viac ako 500 rokmi bola situácia vo svete veľmi podobná. Vtedajšej spoločnosti vládla cirkev, ktorá zdierala ľud o peniaze odpustkami. Často vládli aj dvaja či traja pápeži súčasne, ktorí sa navzájom uvádzali do kliatby. Plné ústa mieru a pokoja sa pretavovali do krvavých vojen, križiackych výprav. Vrchnosť svetská i cirkevná žila prostopášnym životom i keď kostoly boli plné ľudí.

I dnes v menšej miere tu nájdeme isté paralely. Dane rastú a o to viac sa prejavuje skorumpovanosť ľudí pri moci, ich vily, haciendy a drahé autá. Spravodlivosť, zdá sa, pre bohatých neplatí. Ľudia, ktorí najviac volajú po mieri, si vlastne želajú úplnú porážku napadnutej Ukrajiny. A pri tom všetkom o sebe neváhame tvrdiť, že sme kresťanským štátom.

Receptom na túto neútešnú situáciu podľa Michaáša je:

“Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.”

Zachovávať právo.

Podľa Pána Ježiša existujú 2 základné prikázania, normy, ktoré je potreba zachovávať a to: Milovať Boha a milovať blížneho ako seba samého. Ak budeme ku všetkým okolo seba pristupovať tak, ako by sme

pristupovali k sebe samému, potom ťažko sklzneme k nespravodlivosti. Večiť sa do niekoho iného, predstaviť si na jeho mieste seba samého, nám pomôže lepšie iných pochopiť.

Milovať láskavosť

Láskavosť alebo v inom preklade „milosrdenstvo“ je to, akým spôsobom s nami jedná Boh. Zo svojho milosrdenstva zoslal nám svojho Syna. „Objav“ milosti Božej znamenal pre Martina Luthera obrat v teológii a reformáciu cirkvi. A milosrdenstvo je druhým princípom, ktorý by sme mali uplatňovať pri jednaní s ľuďmi okolo seba. Nestačí sa správať k druhým ako k samému sebe, tam kde by sme boli i sami na seba prísni. Podobne ako Boh nad hriešnym človekom i my by sme sa mali nad inými zmilovať.

V pokore chodiť s Bohom

Pokora je niečím, čo sa dnes už nenesie. Je dôležité sa presadiť, byť vidieť. Chodiť v pokore s Bohom znamená odsunúť seba a svoje záujmy na bok a dať do centra svojho života Boha a Jeho Slovo. Soli Deo Gloria – jedine Bohu sláva – bolo reformačným heslom Jána Kalvína a malo by byť i našim heslom dnes.

Milé sestry, milí bratia, pri príležitosti sviatku reformácie, zamyslime sa aj my nad tým ako zreformovať svoje životy, cirkvi i celú spoločnosť.

ŽIVOT V PRAVDE

Anna Hisemová

RIEKOL JEŽIŠ...: AK ZOSTANETE V MOJOM SLOVE, STE NAOZAJ MOJI UČENÍCI. A POZNÁTE PRAVDU A PRAVDA VÁS VYSLOBODÍ.

(J 8,31-32)

Pravda má mnoho tvárí, mnoho podôb. Tá Božia len jednu, tvár Božieho Syna Ježiša Krista, ktorý prišiel medzi nás na túto zem, pozýval k ceste nasledovania, konal Božiu vôľu až po trpkú smrť na golgotskom kríži. On sám sa stal Božou pravdou. Preto čítame v ev. Jána: „*ja som cesta, pravda i život*“ (14,6).

Keď čítame o tom, ako Ježiš hovorí svoje slová vtedy židom, urážali ich. Nechceli si pripustiť, že by mali zmeniť svoje vyprázdnené zvyky a tradície. Národ trpel okupáciou Rómom a ľudia prežívali zo dňa na deň bez nádeje a bez svetla. Bolo to také živorenie, kedy sa mnohým zdalo, že na ničom už nezáleží. A práve vtedy a im Ježiš hovorí svoje slová povzbudenia, nádeje a istoty o Bohu, ktorý má o nich záujem, prihovára sa im a chce ich zachrániť. Ale väčšina poslucháčov odmietala prijať túto zvesť. Nevideli dôvod, prečo by sa mali meniť a prečo zanechať zaužívané postupy a zvyky.

Stredoveká cirkev reagovala podobne, keď sa začali ozývať hlasy po reformách, po zmene skostnatelej štruktúry a vyprázdnených formách zbožnosti, kde už prestalo ísť o obsah, ale dbalo sa len o vonkajšiu tradíciu. Cirkev preberala svetské spôsoby, viac jej záležalo na obohacovaní ako na zvestovaní. Už to v nej vrelo dlhšie, ale v 16. stor. to prepuklo najsilnejšie: Luther, Calvin, Zwingli a ďalší vďaka rozvoju kníhtlače oslovili naraz množstvo ľudí a volali k návratu k prameňom, k zvestovaniu evanjelia. Začala doba prekladov biblií, kázanie v jazyku ľudu, odvracanie od bludov, ktoré sa vlúdili do cirkvi, ale

nemali opodstatnenie v biblickom podaní. Začala očista cirkvi, ktorá so sebou niesla mnoho bolestného a skončila oddelením časti kresťanov, ktorú katolícka časť nazvala protestantmi, ale my máme radšej názov reformovaní či evanjelici, to podľa toho, ku ktorej vetve patríme. Reformácia niesla heslo „stále sa obnovujúca“ semper reformanda a práve to potrebujeme dodnes. Nesmieme ostať stáť akoby zakonzervovaní do svojej výnimočnosti (tak sa mnohí reformovaní sami vidia), ale potrebujeme sa opäť a znovu opierať o Písmo, študovať ho, čítať si v ňom, modliť sa a prosiť o porozumenie Slovu Božiemu. K tomu nás volá nielen sviatok pamiatky reformácie, ale každá nedeľa a každý deň.

Nebeský Otče, ďakujeme za mužov i ženy, ktoré v priebehu stáročí formovali Tvoju cirkev, pozývali k pravde, ktorá vyslobodzuje, k Pravde v Tvojom Synovi a našom Pánovi Ježišovi Kristovi. Prosíme, drž nás v svojej milosti. Dávaj nám odvahu k zvestovaniu a svedectvu pravde všade tam, kde je to potrebné. Nedovoľ, aby sme si k nej pridávali to svoje a tak ju zahmlievali. Daj nám dostatok pokory, aby sme vedeli vyznávať svoje hriechy a prosili o ich odpustenie, aby sme vedeli prijímať aj to ťažké a bolestné, čo na nás prichádza. Do Tvojich milostivých rúk porúčame našu cirkev, naše zbory a všetkých jej členov, aby žili a rástli v pravde, ktorá vychádza od Teba a k Tebe smeruje. Ďakujeme, že dávaš nad naše prosby a volania. Zmiluj sa nad nami Bože Trojjediný Otče, Synu i Duchu svätý. Amen.

Juraj Andričík

Tak ako chlapi v básni Pavla Horova podriemkavame na kostolnom chóre a ťažká hlava zavše kvacne do Slova o pokání a o pokore.

Preletí anjel ponad šediny...

Dvíhame z driemot hlavy,

či sa naspäť vráti.

A Boh, Boh aspoň tuná jediný

by mal byť svedkom našich predsavzatí.

A potom organ zrazu prehluší

to predsavzaté i to splniteľné

a pochybnosť sa vkradne do duší

z nemého ticha prázdnej kazateľne.

LIST ZBOROM

Ján Čontofalský

**ČOSKORO PRÍDEM! DRŽ TO, ČO MÁŠ, ABY TI NIKTO NEVZAL VENIEC!
KTO ZVÍTAZÍ, TOHO UROBÍM STĽPOM V CHRÁME SVOJHO BOHA,
TAKŽE UŽ NIKDY NEVYJDE A NAPIŠEM NAŇ MENO SVOJHO BOHA,
MENO MESTA SVOJHO BOHA, NOVÉHO JERUZALEMA,
ZOSTUPUJÚCEHO Z NEBA OD MÔJHO BOHA, I MOJE NOVÉ MENO.
KTO MÁ UŠI, NECH POČUJE, ČO DUCH HOVORÍ CIRKEVNÝM ZBOROM!**

(ZJ 23,11-13)

S nádejou a dobrými úmyslami sme vykročili do budúcnosti. Naš výhľad do plnohodnotného života a práce je závislý na Božej ochrane. Jeho moci a požehnaní, Sústreďme svoju pozornosť na Božie slovo, ktoré je tou najlepšou a najbezpečnejšou smernicou, ktorá nás upravuje na to najpotrebnejšie, na živé slovo Božie, ktorým je sám Ježiš Kristus.

On sa prostredníctvom svojho služobníka, apoštola Jána, predstavuje zboru svojej cirkvi vo Filadelfii ako Svätý a Pravý, ktorý má kľúč Dávidov. Kľúč, ktorým sa otvárajú dvere do kráľovstva Dávidovho. Ježiš je tým slovom, ktoré bolo na počiatku u Boha. On je Emanuel, čo znamená Boh s nami. Jeho poslaním bola - a stále je - spása človeka. On jediný má kľúč, ktorým otvára ľuďom bránu do nebeského kráľovstva. Jeho príchodom na hriechom porušený svet a vstupom do ľudského srdca a spoločenstva vstupuje moc pravej lásky a spravodlivosti. Ako pravý Mesiáš neprichádza, aby odsúdil svet, ale ako poslušný a verný služobník Boží, aby svet zachránil. On vydal jasné svedectvo, že Jeho poslanie a sláva spočíva v službe a v obeti, ktoré dal ako výkupné z moci hriechu a zahynutia za mnohých.

Zásluhou Ježiša Krista je nám dávaný aj Duch Svätý, ktorý osvedčuje (Rim 8,16-17) s našim duchom, že sme dietky Božie. Ak sme teda dietky, potom aj dedičia Boží a spoludedičia Kristovi. V tejto viere s pevnou nádejou a radosťou hľadáme do budúcnosti, lebo dvere, ktoré nám otvoril náš Pán a Spasiteľ, nikto pred nami nemôže zavrieť. Hoci sme ako jednotlivci a aj zbor cirkvi Ježiša Krista slabí a hrozíme sa moci toho zla, ktoré je vo svete a prejavuje sa často aj v noci a bezohľadnosti mocných, predsa veríme, že Ježiš Kristus je mocnejší a On zmocní aj nás, aby sme zostali verní Jeho láske, a nedovolí, aby sme zapreli Jeho meno.

Ak veríme a vyznávame, že On je našim jediným potešením v živote i smrti, dávajme sa viesť Jeho slovom a príkladom Jeho života. Majme stále pred očami Jeho život a Jeho spásonosné dielo, ktoré dokonal aj pre našu záchranu. Na svojich každodenných modlitbách prosme nebeského Otca, aby nás svojim Svätým Duchom

zmocňoval, aby sme boli schopní odolávať zvodom zla a dobrým premáhať zlé a tak preukazovať vernosť Pánovi nášho života aj v pokušeniach a ťažkostiach každodenného života. Ak my ako živé údy Cirkvi zachováme vernosť, poslušnosť a oddanosť Ježišovi Kristovi a budeme prekonávať hnev, neznášanlivosť a nepriateľstvo láskou a zlo dobrom, Ježiš Kristus nás ochráni v hodine pokušenia v našom pozemskom živote a aj v čase pokušenia, ktoré má prísť na celý svet skúsiť obyvateľov zeme.

Nezabúdajme však na to, že dokiaľ sme v smrteľnom tele aj po prijatí Božej milosti a po obnove Duchom Svätým sme vystavovaní mnohým a rozličným pokušeniam. Tie pramene jednak v našej telesnosti, jednak sme ohrozovaní ľuďmi, ktorí sú ovládaní mocou zla a napokon aj neutešenými spoločenskými pomermi v akých žijeme. Aby sme v boji proti zlu víťazili, potrebujeme silu viery a vernosti. Bdejme teda a modlime sa každého času, ako nás k tomu povzbudzuje sám Ježiš (Mt 26,4), aby sme neprišli do pokušenia. On sám nás ochráni a bude s nami, aby naša viera bola skúškou preverená a posilnená.

Kresťanský zbor vo Filadelfii bol bohumilý, bol ako pevný stĺp medzi ťažko skúšanými prvokresťanskými zbormi a hoci mal malú moc (moc tohto sveta), predsa nezaprel ani Slovo, ani meno Ježiša Krista, preto mu Pán ako Hlava cirkvi dáva prísľub, že ho uchráni aj pred posledným pokušením, ktoré príde na celý svet.

Buďme vďační Ježišovi Kristovi za to, že je Pánom i Hlavou svojej cirkvi aj dnes a že aj v našej dobe a v našich pomeroch, v ktorých sme vystavovaní mnohorakým skúškam zo strany toho Zlého, chce nás použiť pri stavbe svojho živého chrámu – svojej Cirkvi a svojho Kráľovstva. On zo svojej strany urobil všetko, aby sme boli pevnými stĺpmi viery, vernosti a poslušnosti vo svojich rodinách, v zboroch Jeho cirkvi a aj v spoločenstve tých ľudí, medzi ktorými žijeme a pracujeme.

Nuž s Kristom, bratia sme, nie v sile človeka. Odenie Božie celé nech každý oblieka! V ľudskej moci to nie je, Boh sila naša jest! Skrz modlitby a bdenie nás k víťazstvu chce viesť.

Juraj Gajdošoci

REPORTÁŽ

ZBOROVÝ DEŇ 11.10.2025

Zbor ako Božia rodina

Reformovaná kresťanská cirkev
v Michalovciach, A. Sládkoviča 7
Vás pozýva
na

Zborový deň

ktorý sa uskutoční 11. októbra 2025
o 9:00 hod. v kostole Reformovanej
kresťanskej cirkvi v Michalovciach.

Preto prijímate jeden druhého,
ako aj Kristus prijal vás,
na slávu Božiu.
Rimanom 15,7

Program

- Začiatok 9:00
- Otvorenie domáci brat farár Juraj Gajdošoci
- Vystúpenie detí
- Hlavná téma:

Zbor ako Božia rodina
sestra farárka Andrea Korečková

- Vystúpenie spevokolu
- Chvály
- Prestávka na občerstvenie 10:15
- Seminäre 10:45 – 11:30

Povery brat farár Juraj Brecko
Potreba odpustenia sestra farárka Mária Meňkyová
Pobožnosť v rodine brat farár Pavol Kačkoš

- Obed 11:30
- Biblický kvíz 12:30
- Ukončenie zborového dňa 13:30

Pre deti je zabezpečený samostatný program a lekcia.

Michal Hromaník

Toto násilnicke protireformačné obdobie, označované ako krvavá protireformácia 17. storočia, viedol ostrihomský arcibiskup Peter Pazmány (1570 – 1637), ktorý bol členom mníšskej rehole jezuitov. Vo svojich spisoch, z ktorých je najvýznamnejší „Hodegus, čiže sprievodca ku pravde“ vyšiel tlačou roku 1613, pospíetal lož s pravdou, aby dokázal, že protestantizmus je kacírstvom, ktoré treba vyhubiť. Osobnými stykmi a výrečnosťou sa mu podarilo priviesť viaceré protestantské šľachtické rodiny do rímskej cirkvi a do protireformačného tábora. Pazmány mohol dobre vedieť i to, že politické úsilie cisára Ferdinanda II. (1619 – 1637), ku ktorému patrilo i podporovanie rekatolizácie, malo poslúžiť predovšetkým jeho absolutistickým snahám. Jasne o tom svedčili české udalosti, keď po bitke na Bielej hore 6.11.1620 stratili zeme českej koruny nielen náboženskú slobodu, ale i samostatnosť. V Uhorsku sa proti týmto snahám úspešne postavili sedmohradské kniežatá Gabriel Bethlen (1580 – 1629) a Juraj Rákóczi (1593 – 1648), ktorí zapojac sa do protihabsburských bojov Tridsaťročnej vojny (1618 – 1648), vojenskými úspechmi si vynútili znovu potvrdenie náboženských výdobytkov z rokov 1606 – 1608 a to mierom nikolsburským 1626, 2. viedenským 1624, bratislavským 1626 a lineckým 1645. Viedenský mier, ktorý bol uzákonený v roku 1647 zaručoval i poddaným náboženskú slobodu. To všetko však nemohlo zabrániť v sneme stále rastúcej väčšine rímskokatolíckej strany, v jej pokračovaní, ba stupňovaní protireformačnej činnosti. Jej bezprostrednými pomocníkmi boli ordinári a jezuiti a za nimi stála podpora habsburského dvora.

V regióne východného Slovenska na vývoj týchto uvedených udalostí mali veľký vplyv Drugethovia, ktorí boli zemepánmi Humenného a hlavnými županmi užskej i zemplínskej stolice, ktorých panstvo od konca 16. stor. siahalo od Humenného po Užhorod a Trebišov. Eufrozína Drugethová, manželka Štefana Bátorého, dala v roku 1580 postaviť kostol pre vranovských kalvínov (A. Szirmay: Nottilia topographica inclyti comitatus Zempliniensis, Budaë 1803, str. 337).

Valentín Drugeth mal veľký podiel na zjednotení protireformačných tendencií na veľkom Sečovskom zhromaždení uhorskej šľachty v roku 1604 pod vedením sedmohradského kniežatá Štefana Bocskayho (1557 – 1606). Pri vypuknutí stavovského povstania sa stal Bocskayovým stúpencom. Neskôršie sa dostal pod vplyv ostrihomského arcibiskupa Petra Pázmányho a v roku 1610

PROTIREFORMÁCIA NA SLOVENSKU V 17. STOROČÍ

prestúpil do rímskokatolíckej cirkvi. V roku 1614 vyhnal reformovaného farára z Humenného, ale aj ďalších z toho regiónu a kostoly zbral pre rímskokatolíkov. Neskôr sa dostal do konfliktu so sedmohradským kniežatom Gabrielom Bethlenom, ktorý ho v roku 1619 porazil a umožnil, aby v Humennom pôsobil reformovaný kresťanský farár Ján Kecskemeti Claudius – Santa v rokoch 1622 – 1624, ktorý bol aj seniorom Užského reformovaného kresťanského seniorátu a farárom v Užhorode v rokoch 1620 – 1622. Ján Drugeth po potlačení proti feudálneho roľníckeho povstania, ktoré vypuklo v roku 1631, známe ako Časarovo povstanie, ktoré sa rozšírilo na Zemplínsku, Šarišskú, Abovskú, Turnianskú a Spišskú stolicu, v roku 1636 zbral v Trebišove násilím reformovaný kresťanský kostol kalvínsky a farára vyhnal (A. Szirmay: Nottilia topographica s.246). Z vizitačnej Zápisnice Zemplínskeho reformovaného seniorátu z roku 1629 sa dozvedáme, že v Trebišove bol slovenský reformovaný kalvínsky farár Tobiáš. V roku 1628 odstránil reformovaných farárov z Humenného a Užhorodu a v roku 1629 usadil jezuitov v Humennom, kde bol pre nich obnovený kláštor. Roku 1630 už cisársky komisári zaujali vo Vranove nad Topľou slovenský kalvínsky kostol – templum reformatorum nationis slavonicae pre františkánov a nemohli im v tom zabrániť ani kalvínski reformovaní zemepáni, barón Štefan Nyáry a jeho manželka Anna Telegdiová, ako píše Pál Ember: *Historia ecclesiae reformatae in Hungaria et Transylvania*, z roku 1708). Krátko pred rokom 1647 pod vplyvom rekatolizácie aj druhý vranovský kostol kalvínsky zbrala rímskokatolícka vrchnosť. Podľa rozhodnutia snemu a zvláštnej stoličnej komisie, ktorá zasadala v roku 1647 vo Vranove nad Topľou, v kostole boli aj naďalej reformované kalvínske služby Božie a kalvínsky farár reformovaný pod vplyvom šľachticov kázal po maďarsky, ktorý tu pôsobil aj ešte v roku 1665. Ešte neopravený po požari, starý slovenský kalvínsky kostol, rímskokatolíčka Mária Esterházyová, vdova po Jurajovi Drugethovi, v roku 1672 reformovaným kalvínom odňala a dala pod správu mníchom pavlínom, ktorým dala pri kostole postaviť kláštor. Pri povstaní Imricha Thokolyho (1657 – 1705) jeho prívrženci síce mnoho mníchov vyhнали, ale po potlačení povstania habsburskí žoldnieri v roku 1686 vrátili kostol mníchom pavlínom. Ten však pri požari v roku 1718 vyhorel a v roku 1972 pri kopaní kanalizačnej ryhy narazili na zvyšky jeho múrov v priestore terajšieho námestia.

Sľubne započatý kresťanský život reformovaných slovenských cirkevných zborov bol prerušený v roku 1672 nielen vo Vranove nad Topľou, ale aj v jeho okolí v dôsledku porážky sedmohradského kniežaťa Juraja Rákocziho II. (1621 – 1660) v roku 1657 vo vojne po boku Švédska s Poľskom, pričinením vdovy po Jurajovi Rákocziovi II. Žofie Báthoryovej, za silnej protireformácie, kedy zanikli v okolí Vranova nad Topľou slovenské reformované zbory vo Vranovskom Dlhom, Sačurove, Vechci, Čiernom, Čaklove, Zamutove, Jastrabí, Merníku, Vyšnom Žipove, Kajni, Dobrej, Veľkej Domaši, Kladzanoch, Soli, Hlínno. Niektoré z nich sa pridali k luteránom v Šariši, a tak vznikol v roku 1663 Evanjelický luterský Šariško – zemplínsky seniorát (porovn. Hork József: A Saros – zempléni ev. esperesség története, Kassán 1885 str. 79).

Ešte ťažšie postavenie prinieslo panovanie Leopolda I. (1657 – 1705), ktoré bolo zlatou dobou jezuitov v starom Uhorsku. Hlavným radcom Leopoldovým bol biskup Leopold Kolonič, ktorého heslom bolo, že Uhorsko treba najprv politicky podmaniť, potom ožobrať a napokon pokatoličiť. Aj sami rekatolizovaní zemepáni sa stali oporou protireformácie, ktorej ideológiu vypracoval biskup Juraj Bársony v knihe: „Veritas toti mundo declarata“ v roku 1671. V tom istom čase bolo využité potlačenie sprisahania rímskokatolíckych feudálov – Wesselényho sprisahania, i na to, aby protestantom mohol byť zasadený zničujúci úder a to pod titulom domnelej účasti na tomto sprisahaní a priatelena sa s Turkami. Toto obdobie skúšok, trvajúce v rokoch 1671 – 1681, menujú cirkevné dejiny „desaťročím smútku“. Na radu ostrihomského arcibiskupa Juraja Szelepcsényiho zriadil Leopold I. v roku 1671 mimoriadny súd – iudicum delegatum, ktorý najprv začal proces proti strednému zemianstvu a potom proti učiteľom a farárom kalvínskym a luterským z Uhorska, v roku 1673 a 1674 ich bolo 733. Mnohých odsúdili na smrť. Mnohí z predvolaných sa vyslobodili spod rozsudku zrieknutím sa viery, iní sa vzdali úradu a emigrovali, ale 61 nebolo možné nijako zlomiť. Tých po ťažkom žalárovaní predali v roku 1675 na galeje za otrokov do Neapolu v Taliansku.

Tu prikovaní k veslám museli poháňať lode do úmoru. Po celoročnom utrpení zásluhou holandského admirála Michala Ruytera boli dňa 11.2.1676 prepustení. Na zbory pozbavených farárov kalvínskych a luterských prišli rímskokatolíci, ktorí obracali veriacich používaním násilia na rímskokatolíkov. Zvlášť sa to prejavilo na východnom Slovensku na panstvách Žofie Báthoryovej, ktorá odňala od luteránov prešovské kolégium, od kalvínov vysokú školu v Blatnom Potoku v roku 1671. V roku 1672 dala odňať od kalvínov kostoly v Michalovciach, Sobranciach, Tibave, Hnojnom, Bežovciach, Zalužiciach, Pavlovcach nad Uhom, Sennom, Stretave, Lastomíre, Trebišove, Vranove nad Topľou, Parchovanoch, a takmer vo všetkých cirkevných zboroch v údolí riek Ondavy, Tople a Torysy.

Všeobecná nespokojnosť s absolutizmom Leopolda I. sa prejavila v kuruckom povstaní Imricha Thokolyho (1657 – 1705), kežmarského grófa, roku 1678. Za krátky čas sa zmocnil takmer celého územia Slovenska a jeho prívrženci ho vyhlásili za hornouhorské knieža. Leopold I. zvolal do Šopronu snem roku 1681 a pod tlakom danej skutočnosti snem v 25. a 26. zákonom článku uzákonil Leopoldovu náboženskú rezolúciu o obmedzenej náboženskej slobode v Uhorsku na tzv. artikulárnych miestach, kde by mohli stavať nové chrámy. Keďže to neuspokojilo protestantov Thokoly opäť povstal proti Leopoldovi I. Ale keď turecký vezír Kara Mustafa utrpel porážku pred viedenskými hradbami r. 1683, nastala nová situácia v tureckej vojne (1683 – 1699) a Thokoly utiekol do Turecka, kde i zomrel v Nikodémii v roku 1705. Za tým prišla pomsta na jeho prívržencov. Leopoldov generál Anton Caraffa zriadil v Prešove náhly súd, ktorý odsúdil 24 evanjelikov a hrozným spôsobom ich dal popraviť.

Leopold I. po zmene situácie vydal v roku 1691 úradný výklad náboženského zákona tzv. Explanatio Leopoldina. Podstatné body Explanácie hovoria, že verejné vykonávanie náboženských obradov sa povoľuje protestantom, kalvínom a luteránom, len na vyznačených artikulárnych miestach. Tak sa dostala veľká časť protestantov do postavenia mimo zákona.

Zuzana Janošová

Taká skromná prosba zaznieva z úst toho,
kto sa dlho staral o niečo všedného.
No tá starostlivosť bola bez úžitku,
hospodár nariadi, tak teda vytni ho.

Lúto mi je Pane, ponechaj ho ešte,
skyprím tvrdú pôdu, postarám sa lepšie.
Starostlivosť svoju znásobím
a väčšiu starostlivosť budem mu venovať.

Je to príklad vhodný pre nás, pre každého,
pozrime sa lepšie do života svojho.
Nájdeme tam veľa neužitočného,
čo zastiera výhľad do sveta iného.

PANE, PONECHAJ HO EŠTE

Do sveta, kde si Ty hospodárom, Pane,
pomôž nám zakotviť v tom Tvojom prístave.
Tam nájdeme všetko, čo tu postrádame,
preto aj úžitok tu neprinášame.

Preorať, zavlažiť každú pôdu treba,
od ktorej čakáme, že úžitok vydá.
Tak je to aj s nami v tom pozemskom žití,
prosme Pána nášho, nech nás to naučí.

Keď my dokážeme prosby znásobovať,
Pán nám dopomôže úžitok prinášať.
Zanechajme všetko, čo sme zlé robili,
staneme sa takto viac užitočnými.

KALVÍN - ZBOROVÝ LIST

VYDÁVA:

REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV NA SLOVENSKU – CIRKEVNÝ ZBOR MICHALOVCE.

REDAKČNÁ RADA:

JURAJ GAJDOŠOCI, JAROSLAV BÁNOCI, JÁN ŠOLTÉS, TIMEA SOTÁKOVÁ, ĽUBICA HALÁSOVÁ.

ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: JÁN ŠOLTÉS, E-MAIL: IXO@CENTRUM.CZ, JANCO.SOLTES@GMAIL.COM

ADRESA REDAKCIE:

A. SLÁDKOVIČA 7, MICHALOVCE.

INTERNETOVÉ STRÁNKY ZBORU: WWW.KALVIN.SK

NEPREDAJNÉ

KALVÍNČEK

ABRAHÁM

Abrahám bol bohatý muž. Narodil sa a žil v Mezopotámii. So svojou ženou Sárou sa neskôr usadil v Charáne. Sára a Abrahám boli veľmi smutní, lebo nemali žiadne deti.

Jedného dňa Boh prehovoril k Abrahámovi, aby vyšiel zo svojho domova od svojich príbuzných a aby šiel do zeme, kam mu ukáže. Boh mal v pláne z Abraháma a jeho potomstva učiniť veľký národ. Abrahámovi povedal, že tam ho požehná, zvelebí jeho meno a jeho národ bude veľký.

A tak Abrahám vyšiel, ako mu Boh prikázal. Bolo mu sedemdesiat päť rokov. Vzal so sebou svoju ženu Sáru, synovca Lóta, všetky svoje zvieratá a všetkých, ktorí pre neho pracovali. Abrahám šiel do zeme, ktorú mu Boh sľúbil – do dobrej a úrodnej zeme, do zeme Kanaán.

Abrahám bol veľmi bohatý, mal stádo, striebro aj zlato. Aj Lót, ktorý žil s Abrahámom mal ovce, dobytok a stany. V krajine, kde spolu pobývali však nebolo dostatok úrodnej zeme pre všetkých a medzi pastiermi Abrahámových stád a pastiermi Lótových stád vznikali spory. Preto Abrahám povedal Lótovi, že pred nimi je celá krajina voľná a že by sa mohli rozdeliť.

Lót videl, že celé okolie Jordánu hýri zeleňou a pasienkami a tak si Lót vybral túto časť krajiny. Šiel teda do okolia miest Sodoma a Gomora a Abrahám zostal bývať v krajine Kanaán.

Po čase, keď Abrahám musel prekonať boje

s kanaánskymi kráľmi, prehovoril Boh k Abrahámovi a povedal mu, aby sa nebál a že ho bude chrániť a učiniť ho bohatým. Abrahám odpovedal, že k čomu je mu bohatstvo, keď mu Boh nedal to najdôležitejšie – syna, ktorý by bol jeho dedičom. Avšak Boh mu sľúbil toľko potomstva, koľko vidí hviezd na oblohe a Abrahám Bohu uveril. Potom mu Boh povedal, že preto ho priviedol do tejto krajiny, aby mu ju dal do vlastníctva.

Keď raz sedel Abrahám pri vchode do svojho stanu pri Mamreho duboch, za najväčšej páľavy dňa uvidel prichádzať troch neznámych mužov. Abrahám vstal a bežal im oproti a pozval ich k sebe do stanu aby si oddýchli. Abrahám dal týmto cudzincom na jedenie čerstvé maslo, mlieko, mäso a chlieb. Po jedle sa jeden z host'ov opýtal, kde má Abrahám svoju ženu Sáru. Abrahám odpovedal, že je v stane. Cudzinec mu povedal, že o rok v túto dobu opäť príde a Sára bude mať syna.

Sára stála za Abrahámom v stane a počula všetko, čo cudzinec hovoril. Smiala sa a myslela si, že cudzinec asi nevie, že je stará a deti už mať nemôže. A predsa aj Abrahám je už starý. Cudzinec si všimol, že sa Sára smeje a pokarhal ju, či azda je Hospodinovi niečo nemožné. A znova jej potvrdil, že o rok bude mať dieťa.

Boh dodržal sľub. Sára, stará žena, sa stala matkou. Abrahám, starý muž, sa stal otcom a dostal dediča. Sára a Abrahám dali svojmu synovi meno, ktoré mu určil sám Boh – Izák, to znamená nech sa Boh láskavo usmieva.

VYHODNOTENIE

Odpovede:

Všetkých: 50, Úplných: 36

Výhercovia:

Šimon Čenčarik
Karin Ivaničková
Filip Koščo

VIETE...

1. Kde sa Abrahám narodil?
2. Ako sa volala manželka Abraháma?
3. Ako sa volal Abrahámov synovec, ktorého Abrahám so sebou vzal do úrodnej zeme?
4. Koľko rokov mal vtedy Abrahám?
5. Ako sa volala krajina kam poslal Hospodin Abraháma s rodinou?
6. Ako sa volali duby pri ktorých mal Abrahám postavený stan, keď uvidel troch cudzincov?
7. Čo všetko dali cudzincom na jedenie?
8. Ako sa volal Abrahámov syn?
9. Ktorého dňa si pripomínáme reformáciu?
10. Akých reformátorov poznáte?

R	E	I	T	S	A	P	I
Á	T	A	R	E	I	V	Z
L	N	Á	A	N	A	K	Á
M	Á	H	A	R	B	A	K
O	R	B	E	I	R	T	S
Á	O	T	A	L	Z	S	K
Y	D	Z	E	I	V	H	A

ABRAHÁM
HVIEZDY
IZÁK
KANAÁN
NÁROD
PASTIER
STRIEBRO
ZLATO
ZVIERATÁ

